

УДК 378:001.89

Гавриловський С. О.
аспірант кафедри педагогіки
завідувач навчальної лабораторії
ННІ іноземної філології
(Житомирський державний університет
імені Івана Франка)
e-mail: temp@nniif.org.ua

Теоретичний аспект науково-дослідної діяльності майбутніх керівників ЗНЗ засобами ІКТ

У статті проаналізовано теоретичні аспекти науково-дослідної діяльності майбутніх керівників загальноосвітніх навчальних закладів засобами інформаційно-комунікаційних технологій. З'ясовано, що, застосовуючи новітні інформаційні технології, можна оптимізувати підготовку майбутнього керівника.

У сучасних умовах перед державою стоїть багато завдань, які спрямовані на розбудову національної системи освіти. Важливе значення в сучасній системі освіти України надається високому рівню вимог щодо професійної підготовки висококваліфікованих спеціалістів, а особливо до підготовки керівників закладів освіти.

Тому, одним з основних чинників є науково-дослідна діяльність (НДД), що сприяє розвитку творчості та самостійності, а також зорієнтована на формування особистості майбутнього керівника, здатного реалізовувати здобуті знання до практичних вимог сьогодення. Особливе місце в цьому процесі належить управлінню науково-дослідної діяльності засобами сучасних інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ).

З огляду на те, що становлення майбутнього керівника навчального закладу відбувається у період базової підготовки у магістратурі, пошук шляхів підвищення якості додаткової педагогічної освіти, яка реалізується у НДД, розвиток професійної компетентності, задоволення запитів особистості в освітніх послугах обумовлюють необхідність всебічного дослідження НДД як педагогічного явища, пошуку нових технологій навчання, які активізують цю діяльність у майбутніх керівників, впровадження з цією метою ІКТ.

Незважаючи на те, що сьогодні у науці накопичені значні знання й здобутки з різних проблем НДД педагогів і питань інформатизації освіти, аспект розгляду управління НДД керівників навчальних закладів засобами ІКТ в системі підвищення кваліфікації у цілому не був предметом спеціального вивчення, що й обумовлює

актуальність нашого дослідження на науково-теоретичному рівні.

Аналіз ситуації, що склалася сьогодні в Україні, свідчить про наявність низки суперечностей між:

- зростанням вимог, що пред'являються суспільством до сучасного керівника, і реальним рівнем його наукової діяльності, який є одним з основних механізмів досягнення необхідної якості в роботі;

- соціально-значущою необхідністю підвищення рівня самоосвіти сучасного керівника і недостатньою науковою розробленістю умов активізації цього процесу в системі навчання у магістратурі;

- необхідністю здійснення безперервної самоосвіти керівника і його здатністю здійснювати самоосвітню діяльність за допомогою ІКТ;

- потенційними можливостями ІКТ і рівнем реалізації цих можливостей в практиці під час магістерської підготовки [1].

Процес організації системи НДД майбутнього керівника навчального закладу вимагає, у першу чергу, вдосконалення сформованої системи планування наукової діяльності на всіх її рівнях, створення організаційної, психологічної, дидактичної та методичної підтримки цього процесу. За всього різноманіття змін залишається недостатньо розробленою проблема управління, найважливішою складовою якого є планування. Крім того, виникла потреба в пошуці нового змісту, форм і методів навчання в навчальних закладах, що навчають майбутніх керівників ЗНЗ, планування навчальної діяльності в процесі самостійної роботи. Важливо вийти на новий рівень управління процесом планування з використанням можливостей ІКТ в освіті.

Науково-технічний прогрес веде до зростання частки високоінтелектуальної розумової праці у сфері освіти. Тому, застосовуючи нові ІКТ в плануванні та організації НДД, можна оптимізувати підготовку майбутнього керівника закладу освіти.

Процедура оптимізації НДД у магістратурі здійснюється через вдосконалення структури, змісту освіти, форм, методів і засобів навчання, управління процесами обробки і регулювання потоків навчальної інформації. Тут принципи відбору змісту ґрунтуються на їх відповідності принципам дидактики і результатам педагогічних експериментів. Використовувати кількісні методи оптимізації можливо в тому випадку, якщо чітко визначені цілі управління, критерії їх досягнення і критерії ефективності.

У разі оптимізації НДД майбутнього керівника навчального закладу на основі застосування ІКТ в плануванні навчального процесу інтегральним критерієм буде ефективність. На кожному рівні планування у це поняття вкладається свій конкретний зміст, при

цьому інтегральний критерій буде деякою функцією локальних критеріїв для окремих рівнів. Ефективність НДД визначається не за результативністю окремих її етапів або ланок, а за якістю кінцевого продукту – знань і вмінь магістрантів [2: 141].

Разом з тим, аналіз стану проблеми в науково-педагогічній літературі довів, що, незважаючи на наявні теоретичні дослідження і практичний досвід в області управління освітнім процесом, недостатньо вивченим залишається аспект управління НДД майбутніх керівників у сучасних соціокультурних умовах. Зважаючи на це, на сьогодні в теорії і практиці вищої педагогічної освіти актуалізується протиріччя між заявленими в документах цілями магістерської підготовки та недостатнім обґрунтуванням необхідних умов для їх досягнення, що не дозволяє забезпечувати сучасну якість підготовки майбутніх керівників ЗНЗ до НДД.

Управління НДД магістрантів в сучасних соціокультурних умовах визначається як цілеспрямована взаємодія суб'єктів управління, що забезпечує формування компетентності магістрантів у НДД і переведення її у якісніший стан, адекватний сучасним вимогам, що пред'являються майбутньому керівникові навчального закладу.

Аналіз нормативно-правової бази [3] та навчально-програмного забезпечення науково-педагогічної освіти, що реалізується у магістратурі, виявив можливість формування у магістрантів досвіду науково-дослідної та продуктивної викладацької діяльності на підставах їх подібності. При цьому вивчення освітньої практики магістратури доводить, що ця наявна можливість реалізується далеко не повною мірою.

За підсумками теоретичного аналізу управління НДД майбутніх керівників ЗНЗ засобами ІКТ можна зробити такі висновки:

Формування досвіду НДД магістрантів необхідно розглядати як рішення на етапі наукової освіти завдань базових галузей наукової і професійної освіти відповідно, а саме, формування у магістрантів досвіду НДД на рівні, достатньому для самостійного виконання наукової кваліфікаційної роботи відповідно до сучасних вимог.

Технологічний аспект, який розкритий при аналізі наукових джерел, дозволяє стверджувати, що сьогодення системи вищої освіти набуває змін: НДД має вагоме значення, тому і стає одним із основних компонентів професійної підготовки майбутнього фахівця. Це, насамперед, зумовлено рівнем сформованості дослідних знань, умінь, розвитком особистих якостей, накопиченням досвіду творчої дослідної діяльності [4].

Саме інформатизація НДД сприяє підвищенню ефективності наукових досліджень, створенню необхідної системи зберігання та використання науково-технічної інформації.

Список використаних джерел та літератури:

1. Статирова О. И. Информационно-коммуникационные технологии как средство самообразования педагогов в системе повышения квалификации : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.08 / О. И. Статирова. – Магнитогорск : Магнитогорский гос. университет., 2009.
2. Андропова Е. В. Педагогические условия оптимизации профессиональной подготовки будущего учителя на основе применения информационно-педагогических технологий в планировании учебного процесса : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.08 ; 13.0.2 / Е. В. Андропова. – Москва : Московский гос. обл. университет, 2003. – 200 с.
3. Нормативно-правовая база МОН [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://mon.gov.ua/activity/education/zagalna-serednya/normativno-pravova-baza1.html>
4. Фролова І. В. Науково-дослідницька діяльність студентів – передумова випереджувального саморозвитку фахівця / І. В. Фролова // Наукові записки Ніжинського державного університету ім. Миколи Гоголя. Сер.: Психолого-педагогічні науки. – 2012. – № 7.

Гавриловский С. А.

Теоретический аспект научно-исследовательской деятельности будущих руководителей ОУЗ средствами ИКТ.

В статье проанализировано теоретические аспекты научно-исследовательской деятельности будущих руководителей общеобразовательных учебных заведений средствами информационно-коммуникационных технологий. Выяснено, что, применяя новейшие информационные технологии, можно оптимизировать подготовку будущего руководителя.

Gavrylovskyi S.

Theoretical aspects of scientific research activity provided by prospective managers of secondary educational institution with the use of computer technologies.

The article analyses theoretical aspects of scientific research activity provided by prospective managers of secondary educational institution with the use of computer technologies. The results of the research paper show that implementation of computer-based technologies ensures certain optimisation of managers to-be preparation.